

Väljaandja: Vabariigi Valitsus
Akti liik: määrus
Teksti liik: algtekst-terviktekst
Redaktsiooni jõustumise kp: 13.12.2022
Redaktsiooni kehtivuse lõpp: Hetkel kehtiv
Avaldamismärge: RT I, 03.12.2022, 19

Nepstemurru looduskaitseala moodustamine ja kaitse-eeskiri¹

Vastu võetud 01.12.2022 nr 117

Määrus kehtestatakse looduskaitseaduse § 10 lõike 1, § 11 lõike 1 ja § 12 alusel.

1. peatükk Üldsätted

§ 1. Ala kaitse alla võtmine ja kaitse-eesmärk

(1) Looduskaitsealana võetakse kaitse alla Pärnu maakonnas Hädemeeste vallas Nepste ja Urissaare külas ning Saarde vallas Laiksaare külas asuv ala, mille nimeks saab Nepstemurru looduskaitseala² (edaspidi *kaitseala*).

(2) Kaitseala kaitse-eesmärk on kaitsta:

- 1) metsa- ja niidukoosluste elustiku mitmekesisust, kaitsealuseid liike ja nende elupaiku;
- 2) laane-, salu- ja soovikumetsi ning neile metsadele iseloomuliku elustiku mitmekesisust;
- 3) kaitsealuseid linnuliike, keda Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2009/147/EÜ loodusliku linnustiku kaitse kohta (ELT L 20, 26.01.2010, lk 7–25) nimetab I lisas, ning nende elupaiku: väike-konnakotkas (*Aquila pomarina*), kanakull (*Accipiter gentilis*), laanerähn (*Picoides tridactylus*), karvasjalg-kakk (*Aegolius funereus*), valgeselg-kirjurähn (*Dendrocopos leucotos*), herilaseviu (*Pernis apivorus*), laanepüü (*Bonasa bonasia*), värbkakk (*Glauclidium passerinum*), händkakk (*Strix uralensis*), öösorr (*Caprimulgus europaeus*), hallpearähn (*Picus canus*), musträhn (*Dryocopus martius*) ja väike-kärbsenäpp (*Ficedula parva*);
- 4) kaitsealust mardikaliihi väike-punalamesklane (*Cucujus cinnaberinus*) ja tema elupaiku.

(3) Kaitseala maa-ala jaguneb vastavalt kaitsekorra eripärale ja majandustegevuse piiramise astmele sihtkaitsevööndiks ja piiranguvööndiks.

(4) Kaitsealal tuleb arvestada looduskaitseaduses sätestatud piiranguid käesolevas määruses ettenähtud erisustega.

§ 2. Kaitseala piir

Kaitseala välispiir ja vööndite piirid on esitatud kaardil määruse lisas³.

§ 3. Kaitseala valitseja

Kaitseala valitseja on Keskkonnaamet.

§ 4. Kaitse alla võtmise ja piiranguite põhjendused

Määruse seletuskirjas⁴ on esitatud põhjendused:

- 1) kaitse alla võtmise eesmärkide vastavuse kohta kaitse alla võtmise eeldustele;
- 2) loodusobjekti kaitse alla võtmise otstarbekuse kohta;
- 3) kaitstava loodusobjekti tüübi valiku kohta;
- 4) kaitstava loodusobjekti välis- ja vööndite piiride kulgemise kohta;
- 5) kaitsekorra kohta.

2. peatükk Kaitsekorra üldpõhimõtted

§ 5. Lubatud tegevus

(1) Inimestel on lubatud viibida ning korjata marju, seeni ja muid metsa kõrvalsaadusi kogu kaitsealal.

(2) Telkimine ja lõkketegemine on lubatud kaitseala valitseja nõusolekul, kaitseala valitsemise või kaitse korraldamisega seotud tegevusel, järelevalve- ja päästetöödel ning kaitseala valitseja nõusolekul teostataval teadustegevusel ja metsamajandustöödel.

(3) Kaitsealal on lubatud:

- 1) sõidukiga sõitmine teedel;
- 2) jalgrattaga sõitmine radadel;
- 3) punktides 1 ja 2 nimetatata juhtudel sõidukiga sõitmine väljaspool teid ja maastikusõidukiga sõitmine järelevalve- ja päästetöödel, kaitseala valitsemise ja kaitse korraldamisega seotud tegevusel, kaitseala valitseja nõusolekul teostataval teadustegevusel ning kaitse-eeskirjaga lubatud töödel, sealhulgas piiranguvööndis metsamajandustöödel.

(4) Kaitsealal on lubatud jahipidamine, välja arvatud linnujaht.

§ 6. Keelatud tegevus

Kaitseala valitseja nõusolekuta on kaitsealal keelatud:

- 1) muuta katastriüksuse kõlvikute piire ja sihtotstarvet;

- 2) koostada maakorralduskava ja teha maakorraldustoiminguid;
- 3) kehtestada detailplaneeringut ja üldplaneeringut;
- 4) lubada ehitada ehitusteatise kohustusega või ehitusloakohustuslikku ehitist;
- 5) anda projekteerimistingimusi;
- 6) anda ehitusluba;
- 7) rajada uut veekogu, mille pindala on suurem kui viis ruutmeetrit, kui selleks ei ole vaja anda veeluba, ehitusluba ega esitada ehitusteatist;
- 8) jahiulukeid lisasöötä.

§ 7. Tegevuse kooskõlastamine

(1) Kaitseala valitseja ei kooskõlasta tegevust, mis kaitse-eeskirja kohaselt vajab kaitseala valitseja nõusolekut, kui see võib kahjustada kaitseala kaitse-eesmärgi saavutamist või kaitseala seisundit.

(2) Kui tegevust ei ole kaitseala valitsejaga kooskõlastatud või tegevuse juures ei ole arvestatud kaitseala valitseja kirjalikult seatud tingimusi, mille täitmise korral tegevus ei kahjusta kaitseala kaitse-eesmärgi saavutamist või kaitseala seisundit, ei teki isikul, kelle huvides nimetatud tegevus on, vastavalt haldusmenetluse seadusele õiguspärast ootust sellise tegevuse õiguspärasuse suhtes.

3. peatükk Sihtkaitsevöönd

§ 8. Sihtkaitsevööndi määratlus

- (1) Sihtkaitsevöönd on kaitseala osa seal väljakujunenud või kujundatavate looduslike koosluste säilitamiseks.
- (2) Kaitsealal on Nepstemurru metsa sihtkaitsevöönd.

§ 9. Sihtkaitsevööndi kaitse-eesmärk

Sihtkaitsevööndi kaitse-eesmärk on laane-, salu- ja soovikumetsade elustiku mitmekesisuse, väike-punalamesklase elupaiga ning kaitsealuste linnuliikide ja nende elupaikade kaitse.

§ 10. Lubatud tegevus

(1) Sihtkaitsevööndis on lubatud kaitseala valitseja nõusolekul selleks ettevalmistatud kohas kuni 30 osalejaga rahvaürituse korraldamine.

- (2) Kaitseala valitseja nõusolekul on sihtkaitsevööndis lubatud:
- 1) rohkem kui 30 osalejaga rahvaürituse korraldamine ja rahvaürituse korraldamine selleks ettevalmistamata kohas;
 - 2) koosluse kujundamine vastavalt kaitse-eesmärgile;
 - 3) kaitsealuste liikide elutingimuste säilitamiseks vajalik tegevus;
 - 4) olemasolevate maaparandussüsteemide hoiutööd ja loodusliku veerežiimi taastamine;
 - 5) olemasolevate ehitiste hooldustööd.

§ 11. Keelatud tegevus

Sihtkaitsevööndis on keelatud, arvestades käesoleva määrusega sätestatud erisusi:

- 1) majandustegevus;
- 2) loodusvarade kasutamine;
- 3) uute ehitiste püstitamine, välja arvatud tehnovõrgu rajatise või tootmisotstarbeta ehitise püstitamine kaitseala või kaitsealal paikneva kinnistu tarbeks.

4. peatükk Piiranguvöönd

§ 12. Piiranguvööndi määratlus

- (1) Piiranguvöönd on kaitseala osa, mis ei kuulu sihtkaitsevööndisse.
- (2) Kaitsealal on Nepstemurru piiranguvöönd.

§ 13. Piiranguvööndi kaitse-eesmärk

Piiranguvööndi kaitse-eesmärk on elustiku mitmekesisuse säilitamine ja kaitstavate liikide elupaikade kaitse.

§ 14. Lubatud tegevus

- (1) Piiranguvööndis on lubatud:
- 1) majandustegevus, arvestades käesoleva määrusega sätestatud erisusi;
 - 2) kuni 30 osalejaga rahvaürituse korraldamine kohas, mis ei ole selleks kaitseala valitseja nõusolekul ette valmistatud ega tähistatud.
- (2) Kaitseala valitseja nõusolekul on piiranguvööndis lubatud:
- 1) rohkem kui 30 osalejaga rahvaürituse korraldamine kohas, mis ei ole selleks kaitseala valitseja nõusolekul ette valmistatud ega tähistatud;
 - 2) lageraie hall-lepikutes kuni 0,5 ha suuruse langina;
 - 3) aegjätkne ja häilraie kuni 2 ha suuruse langina.
- (3) Raie tegemine on lubatud 1. juulist kuni 14. veebruarini.
- (4) Raie tegemisel tuleb säilitada puistu liikide ja vanuse mitmekesisus. Elustiku mitmekesisuse säilitamiseks tuleb raiel, välja arvatud hall-lepikutes, jätta alles hektari kohta 40 tihumeetrit puid, sealhulgas surnud puid ja lamapuitu 10–20 tihumeetrit hektari kohta. Hall-

lepikutes tuleb raiel jätta alles hektari kohta 20 tihumeetrit puid, sealhulgas surnud puid ja lamapuitu 10 tihumeetrit hektari kohta. Säilitatavaid puid ei koristata ja need jäävad metsa alatiseks.

(5) Elustiku mitmekesisuse tagamiseks alles jäetavad puud valitakse eri puuliikide esimese rinde suurima diameetriga puude hulgast, eelistades laialehiseid puid, mände, haabasid ja kuuski. Säilitatakse surnud puid, kõdu- ja lamapuitu, puude tüükaid ja selliseid elavaid puid, milles on õõnsused ja mis on potentsiaalsed õõnepuud, eelkõige laialehiseid puid ja haabu.

§ 15. Vajalik tegevus

Kaitseala poollooduslike koosluste aladel on nende ilme ja liigikoosseisu säilitamiseks vajalik niitmine, puu- ja põõsarinde harvendamine ja kujundamine.

§ 16. Keelatud tegevus

(1) Piiranguvööndis on keelatud:

- 1) uue maaparandussüsteemi rajamine;
- 2) uue ehitise püstitamine, välja arvatud tehnovõrgu rajatise või tootmisotstarbeta ehitise püstitamine;
- 3) maavara kaevandamine;
- 4) puhtpuistute kujundamine ja energiapuistute rajamine;
- 5) biotsiidi, väetise ja taimekaitsevahendi kasutamine.

(2) Piiranguvööndis on keelatud puidu kokku- ja väljavedu külmumata pinnaselt. Kaitseala valitseja võib lubada puidu kokku- ja väljavedu, kui pinnas seda võimaldab.

5. peatükk Lõppsätted

§ 17. Määruse jõustumine

Määrus jõustub kümnendal päeval pärast Riigi Teatajas avaldamist.

§ 18. Määruse muutmise

Vabariigi Valitsuse 18. mai 2007. a määruses nr 154 „Hoiualade kaitse alla võtmine Pärnu maakonnas” tehakse järgmised muudatused:

- 1) määruse § 1 lõike 1 punkt 20 tunnistatakse kehtetuks;
- 2) määruse lisas esitatud Nepstemurru hoiuala kaart tunnistatakse kehtetuks.

§ 19. Menetluse läbiviimine

Määruse menetlus viidi läbi keskkonnaministri 18. juuni 2020. a käskkirjaga nr 1-2/20/274 algatatud haldusmenetluses, mille ülevaade koos ärakuulamise tulemustega on esitatud käesoleva määruse seletuskirjas.

§ 20. Vaidlustamine

Määrust on võimalik vaidlustada, esitades kaebuse halduskohtusse halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras, osas, millest tulenevad kinnisasja omanikule või valdajale õigused ja kohustused, mis puudutavad kinnisasja kasutamist või käsutamist.

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2009/147/EÜ loodusliku linnustiku kaitse kohta (ELT L 20, 26.01.2010, lk 7–25).

² Kaitseala on moodustatud Vabariigi Valitsuse 18. mai 2007. a määrusega nr 154 „Hoiualade kaitse alla võtmine Pärnu maakonnas” kaitse alla võetud Nepstemurru hoiuala alusel. Tulenevalt Vabariigi Valitsuse 5. augusti 2004. a korralduse nr 615 „Euroopa Komisjonile esitatav Natura 2000 võrgustiku alade nimekiri” lisa 1 punkti 1 alapunktist 44 hõlmab kaitseala Põhja-Liivimaa linnuala, kus tegevuse kavandamisel tuleb hinnata selle mõju kaitse-eesmärkidele, arvestades Natura 2000 võrgustiku alade kohta kehtivaid erisusi.

³ Kaitseala välis- ja vööndite piirid on kantud määruse lisas esitatud kaardile, mille koostamisel on kasutatud Eesti põhikaarti (möötkava 1 : 10 000) ja maakatastri andmeid. Kaardiga saab tutvuda Keskkonnaametis, Keskkonnaministeeriumis, keskkonnaportaalis (<https://keskkonnaportaal.ee>) ja maainfosüsteemis (www.maaamet.ee).

⁴ Seletuskirjaga saab tutvuda Keskkonnaministeeriumi veebilehel www.envir.ee.

Kaja Kallas
Peaminister

Madis Kallas
Keskkonnaminister

Taimar Peterkop
Riigisekretär

Lisa Nepstemurru looduskaitseala